

U Zagrebu, 19. svibnja 2023.

OPĆINSKI GRAĐANSKI SUD U ZAGREBU
Ulica grada Vukovara 84
10 000 Zagreb

Posl.br.: Povrv-28/2023

Tužitelj: **CENTAR FAKTOR d.o.o.**, Zagreb (Grad Zagreb), Radnička cesta 39, OIB: 69566160187, zastupano po punomoćniku Ivanu-Zvonimiru Jeliću, odvjetniku u OD Jelić, Čavlina Zrinščak i Sardelić d.o.o., Zagreb, Boškovićeve 8

Tuženik: **SMILJAN PILIPOVIĆ**, OIB: 41043344264, Zagreb, Palinovečka 31

PODNEŠAK

tužitelja

- I. Nastavno na rješenje Naslova u predmetu pod poslovnim brojem gornjim od 05.04.2023., a koje je tužitelj zaprimio 20.04.2023., tužitelj obrazlaže činjenične navode tužbe i predlaže dokaze radi utvrđenja tih činjenica, sukladno čl. 219. ZPP-a, kako slijedi.
- II. Tužitelj je kao zajmoprimac sa tuženikom kao zajmodavcem u periodu od kolovoza 2020. godine do listopada 2021. godine sklopio šest ugovora o kratkoročnoj pozajmici.

Tako su stranke dana 12.08.2020.g. sklopile Ugovor o kratkoročnoj pozajmici na iznos od 5.500.000,00 kn s rokom povrata do 01.09.2020.g. U članku 3. navedenog ugovora navodi se da ugovorna kamata iznosi 6% godišnje te je uz ugovornu kamatu ugovorena još i naknada koja se obračunava jednokratno u iznosu 3% jednokratno, sve uvećano za porez i prirez te da će tužitelj vratiti pozajmicu sa pripadajućom kamatom i naknadom na datum dospijea.

Dokaz: Ugovor o kratkoročnoj pozajmici od 12.08.2020., u prilogu

Stranke su potom dana 14.08.2020.g. sklopile Ugovor o kratkoročnoj pozajmici na iznos od 1.500.000,00 kn s rokom povrata do 24.08.2020.g. uz ugovorenu kamatu od 6% godišnje i naknadu koja se obračunava jednokratno u iznosu 2% jednokratno, sve uvećano za porez i prirez te je ugovoreno da će tužitelj vratiti pozajmicu sa pripadajućom kamatom i naknadom na datum dospijea.

Dokaz: Ugovor o kratkoročnoj pozajmici od 14.08.2020., u prilogu

Dana 10.03.2021.g. stranke su sklopile Ugovor o kratkoročnoj pozajmici na iznos od 1.000.000,00 kn s rokom povrata do 15.03.2021.g. uz ugovorenu kamatu od 6% godišnje i naknadu koja se obračunava u iznosu od 2,5% jednokratno uvećano za porez i prirez te je ugovoreno da će tužitelj vratiti pozajmicu sa pripadajućom kamatom i naknadom na datum dospjeća.

Dokaz: Ugovor o kratkoročnoj pozajmici od 10.03.2021., u prilogu

Nadalje, stranke su dana 14.10.2021.g. sklopile Sporazum o reguliranju odnosa te povratu obveza temeljem Ugovora o kratkoročnim pozajmicama kojim je utvrđena obveza tužitelja kao primatelja pozajmica u ukupnom iznosu od 18.696.031,52 kn, a koja se sastoji od glavnice u iznosu 17.000.000,00 kn te naknada i kamata u iznosu 1.696.031,52 kn. Predmetnim je sporazumom u čl. 2. predviđen povrat sredstava u razdoblju od 21 dana od dana potpisa predmetnog sporazuma, u 5 obroka.

Dokaz: Sporazum o reguliranju odnosa te povratu obveza temeljem Ugovora o kratkoročnim pozajmicama od 14.10.2021.g., u prilogu

Dana 26.10.2021.g. stranke su sklopile Ugovor o kratkoročnoj pozajmici na iznos od 18.272.023,64 kn s rokom povrata do 02.11.2021.g. i uz automatsku prolongaciju dospjeća za svakih daljnjih sedam dana, do opoziva automatskog prolongiranja. Predmetnim je ugovorom u članku 1. utvrđeno da isti zamjenjuje sve prethodno sklopljene ugovore o kratkoročnim pozajmicama. Člankom 3. predmetnog ugovora ugovorena je kamata od 6% godišnje uvećano za porez i prirez te je uz kamatu ugovorena još i naknada koja se obračunava u iznosu 5% jednokratno, uvećano za porez i prirez, za sklapanje i za svako prolongiranje na sedmodnevnoj bazi.

Dokaz: Ugovor o kratkoročnoj pozajmici od 26.10.2021., u prilogu

Iz prethodno navedenog nesporno proizlazi da su stranke u periodu od kolovoza 2020. do listopada 2021. godine sklapale ugovore o kratkoročnim pozajmicama na rok od, u pravilu, tjedan dana, pri čemu je cijena koju je tužitelj plaćao za korištenja sredstva definirana kroz kamatu i naknadu, a sve uvećano za porez i prirez pri čemu je kamatna stopa ugovarana na godišnjoj razini dok je naknada ugovarana kao postotak na način da se ista obračunava prilikom korištenja sredstava te **opetovano na svako dodatno prolongiranje korištenih zajmova na sedmodnevnoj bazi**.

Prema izračunu tužitelja, a do kojeg je tužitelj došao naknadno, cijena korištenja zajma, prikazana u prethodno navedenim ugovorima kao kamata i naknada, sve uvećano za porez i prirez, **iznosila bi 302,40% godišnje!**

Dokaz: Financijsko-knjigovodstveno vještačenje

Člankom 26. stavkom 1. i stavkom 4. ZOO-a propisano je:

„(1) Stopa ugovornih kamata između osoba od kojih barem jedna nije trgovac **ne može biti viša od stope zakonskih zateznih kamata koja je za te odnose vrijedila na dan sklapanja ugovora**, odnosno na dan promjene ugovorne kamatne stope, ako je ugovorena promjenjiva kamatna stopa, uvećane za polovinu te stope.

(4) **Ako su ugovorene više kamate od dopuštenih, primijenit će se najviša dopuštena kamatna stopa.“**

Nadalje, člankom 27. ZOO-a propisano je:

„(1) Ništetna je odredba ugovora kojom se predviđa da će na kamate, kad dospiju za isplatu, početi teći kamate ako ne budu isplaćene.

(2) Ali se može, **uz ograničenja iz članka 26. ovoga Zakona, unaprijed ugovoriti povećana godišnja kamatna stopa, ako dužnik ne isplati dospjele kamate na vrijeme.**

(3) Odredba iz stavka 1. ovoga članka ne odnosi se na pologe kod banaka i drugih financijskih institucija.“

Sukladno odredbi članka 26. u vezi sa čl. 29. ZOO-a najviše dopuštene kamatne stope (cijene zajma) među osobama kod kojih bar jedna nije trgovac u predmetnom su razdoblju **iznosile do 9,17%** dok je po predmetnim ugovorima ukupna cijena zajma iznosila **302,40% godišnje!**

Dokaz: Financijsko-knjigovodstveno vještačenje

Ovdje se ističe kako ukupna cijena korištenja pozajmljenog kapitala, iskazana u prethodno navedenim ugovorima kroz kamatu i naknadu, **značajno premašuje** iznose zateznih kamata koje su vrijedile u pojedinim razdobljima te **značajno premašuju iznose maksimalno dopuštenih kamatnih stopa kao ukupne cijene korištenja kapitala.**

Ističe se kako je dopušteno ugovoriti naknadu za korištenje tuđeg novca u obliku kamate, a po najvišoj dopuštenoj stopi propisanoj člankom 26. Zakona o obveznim odnosima (NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/2021 dalje: „ZOO“). U konkretnom slučaju, naknadu za korištenje

tuženikova novca čini zbroj kamate ugovorene na godišnjoj razini od 6%, uvećano za porez i prirez, i naknade koja se obračunava prvo jednokratno u iznosu 5% prilikom sklapanja ugovora, uvećano za porez i prirez, **te onda prilikom svakog prolongata automatski nakon svakih sedam dana u istom iznosu, odnosno 5%, uvećano za porez i prirez, na sedmodnevnoj bazi sve do povrata cijelog iznosa zajma.** Ovdje se osobito napominje da sa strane tuženika nije bilo nikakvog dodatnog angažmana prema tužitelju koji bi opravdavao naplatu iznosa naknade, osobito na ime prolongata i to u iznosu od 5% tjedno, pa je prema tome jasno da naknada iz predmetnog ugovora čini i može činiti jedino dio cijene za korištenje zajma, odnosno kamate.

Ugovaranje kamata iznad dopuštenih **ima kao posljedicu ništetnost ugovora u tom dijelu**¹.

Posljedice ništetnosti propisane su člankom 323. stavkom 1. ZOO-a:

*„(1) U slučaju ništetnosti ugovora svaka ugovorna strana **dužna je vratiti drugoj sve ono što je primila na temelju takva ugovora**, a ako to nije moguće, ili ako se narav onoga što je ispunjeno protivu vraćanju, ima se dati odgovarajuća naknada u novcu, prema cijenama u vrijeme donošenja sudske odluke, ako zakon što drugo ne određuje.“*

Nadalje, člankom 324. ZOO-a propisano je:

„(1) Ništetnost neke odredbe ugovora ne povlači ništetnost ugovora ako on može opstati bez ništetne odredbe i ako ona nije bila ni uvjet ugovora ni odlučujuća pobuda zbog koje je ugovor sklopljen.

(2) Ali će ugovor ostati valjan čak i ako je ništetna odredba bila uvjet ili odlučujuća pobuda ugovora u slučaju kad je ništetnost ustanovljena upravo da bi ugovor bio oslobođen te odredbe i vrijedio bez nje.“

Također, članak 1111. ZOO-a propisuje:

*„(1) Kad dio imovine neke osobe na bilo koji način prijeđe u imovinu druge osobe, a taj prijelaz **nema osnove** u nekom pravnom poslu, odluci suda, odnosno druge nadležne vlasti ili zakonu, **stjecatelj je dužan vratiti ga**, odnosno, ako to nije moguće, naknaditi vrijednost postignute koristi.*

(2) Pod prijelazom imovine razumijeva se i stjecanje koristi izvršenom radnjom.

(3) Obveza vraćanja, odnosno nadoknade vrijednosti nastaje i kad se nešto primi s obzirom na osnovu koja se nije ostvarila ili koja je kasnije otpala.“

¹ Tako I Ivica Crnić: Zakon o obveznim odnosima s izmjenama iz 2018. i dodatnom sudskom praksom, Organizator, Zagreb, 2018.

U konkretnom slučaju, nišetna je odredba kojom je ugovorena kamatna stopa (kamata + „naknada“) koja prelazi najvišu zakonom dopuštenu kamatnu stopu koja je važila u relevantnom periodu i to za dio za koji takva ugovorena kamatna stopa premašuje najvišu zakonom dopuštenu kamatnu stopu koja je važila u relevantnom periodu.

Dakle, ugovorna odredba predmetnih ugovora kojima se ugovara ukupna kamata (cijena zajma koja se sastoji od zbroja kamate i naknade) nišetna je u dijelu u kojem je cijena zajma ugovorena u iznosu (postotku) većem od najviše zakonom dopuštene kamatne stope pa je stoga tuženik dužan vratiti tužitelju sve ono što je od tužitelja primio temeljem ugovorne u dijelu u kojem je cijena zajma ugovorena u iznosu (postotku) većem od najviše zakonom dopuštene kamatne stope.

Navedeno je potvrdila i recentna sudska praksa.

Vrhovni sud RH u odluci Rev 17/2011-2 od 26.11.2013. navodi:

„Kako je odredba iz predmetnog ugovora o zajmu o ugovornoj kamati od 1% mjesečno **ništava u dijelu gdje je ugovorena kamata veća od kamate po kamatnoj stopi koja se u Zagrebu kao mjestu ispunjenja plaća na štedne uloge po viđenju** (čl. 105. st. 1. ZOO), te kako je tuženik – protutužitelj postupajući po toj ugovornoj odredbi tužitelju – protutuženiku platio više od onoga na što tužitelj – protutuženik ima pravo i to 16.069,28 EUR, to je taj iznos tužitelj – protutuženik **stekao bez osnova, pa ga je sukladno odredbi čl. 104. st. 1. ZOO dužan vratiti tuženiku – protutužitelju.**“

Ustavni sud RH u odluci U-III/2598/2015 od 25.06.2020. navodi:

„Imajući u vidu kamatne stope koje su banke ugovarale u vrijeme zaključenja spornog ugovora za sličnu vrstu posla, primjenom odredbe članka 399 i članka 12 ZOO-a dopuštena kamatna stopa iznosi 15% godišnje. Iz navedenog proizlazi da je odredba članka 4 Ugovora o kreditu broj 10/6094 od 07. srpnja 1998.g, a tako i Ugovora o kreditu broj 10/5251 od 25. ožujka 1998.g. **ništava u dijelu u kojem je ugovorena kamata preko dopuštene kamatne stope od 15% godišnje.** Ništava je i odredba točke 8 navedenih Ugovora o kreditu, u kojem su ugovorne strane ugovorile zateznu kamatu 100% višu od redovne kamate. Zatezna kamata na novčanu obvezu bez obzira da li je izražena u stranoj ili domaćoj valuti propisana je odredbama ZOO-a i odredbama Zakona o zateznim kamatama, pa sve suprotno nije dopušteno. Stoga je odredba točke 8 Ugovora o kreditu broj 10/6094 od 07. srpnja 1998.g. i 10/5251 od 25. ožujka 1998.g. ništava u cijelosti. Iz navedenih razloga je odlučeno kao u točki I izreke presude.“

Dokaz: presuda Vrhovnog suda RH posl.br.: Rev 17/2011-2 od 26.11.2013., u prilogu
 Odluka Ustavnog suda RH u odluci posl.br.: U-III/2598/2015 od 25.06.2020., u prilogu

U konkretnom slučaju, tuženik je tužitelju s osnove pozajmica temeljem predmetnih ugovora, izvršio uplate u iznosu od ukupno 38.658.158,47 kn, a tužitelj je s osnova povrata primljenih pozajmica ukupno platio tuženiku 45.212.712,54 kn.

Kada bi se primijenila najviša zakonom dopuštena kamatna stopa temeljem čl. 26. ZOO-a, dobilo bi se da je tužitelj plaćanjima podmirio kamatu u iznosu 883.841,13 kn, cjelokupno primljenu glavnicu u iznosu 38.658.158,47 kn te **platio iznos koji prelazi visinu glavnice i cijene korištenog kapitala u iznosu 5.670.712,94 kn.**

Dokaz: financijsko-knjigovodstveno vještačenje
 Izvod otvorenih stavki, u prilogu
 Uvid u knjigovodstvenu dokumentaciju tužitelja

III. Obzirom na sve prethodno navedeno, predlaže se Naslovu donijeti sljedeću:

PRESUDU

- I. Održava se u cijelosti na snazi platni nalog sadržan u rješenju o ovrsi javnog bilježnika Tomislava Žabeka iz Zagreba, poslovni broj Ovr-1180/22 od 06.12.2022. godine, kojim se nalaže tuženiku, SMILJANU PILIPOVIĆU, OIB: 41043344264, Zagreb, Palinovečka 31, da tužitelju, CENTAR FAKTOR d.o.o., Zagreb (Grad Zagreb), Radnička cesta 39, OIB: 69566160187, u roku od osam dana isplati iznos od 5.670.712,94 HRK / 752.632,95 EUR zajedno sa zateznom kamatom koja teče od 21.01.2022. do 31.12.2022. po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, a od 01.01.2023. do isplate po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotnih poena.
- II. Nalaže se SMILJANU PILIPOVIĆU, OIB: 41043344264, Zagreb, Palinovečka 31, da tužitelju, CENTAR FAKTOR d.o.o., Zagreb (Grad Zagreb), Radnička cesta 39, OIB: 69566160187, u roku od osam dana, isplati troškove ovršnog postupka, poslovni broj Ovr-1180/22, u iznosu od 95.962,50 HRK / 12.736,41 EUR sa zateznom kamatom koja teče od 06.12.2022. do 31.12.2022. godine po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za

referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, a od 01.01.2023. do isplate po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotnih poena.

- III. Nalaže se tuženiku, SMILJANU PILIPOVIĆU, OIB: 41043344264, Zagreb, Palinovečka 31, da tužitelju, CENTAR FAKTOR d.o.o., Zagreb (Grad Zagreb), Radnička cesta 39, OIB: 69566160187, u roku od osam dana isplati iznos troškova ovog postupka zajedno sa zateznim kamatama koje teku od presuđenja do isplate po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotnih poena.

CENTAR FAKTOR d.o.o.
zastupano po:

Tužitelj potražuje trošak:

1. Sastav podneska.....	11.347,80 EUR
+ PDV.....	2.836,95 EUR
UKUPNO:.....	14.184,75 EUR